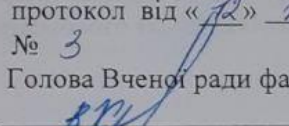

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено
Вченою радою факультету
протокол від «12» лютого 2022 р.
№ 3
Голова Вченої ради факультету
 В. Краєвський

Методичні рекомендації для організації практичних занять
з навчальної дисципліни «Аудит»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-
аналітика»,
«Податкове консультування»
Статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2022

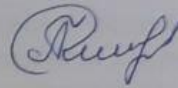
Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Аудит» складені на основі робочої програми навчальної дисципліни, затвердженої Науково-методичною радою Університету 2022р., протокол ____.

Укладач:

К. Салямон-Міхеєва, к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Рецензенти:

О. Панасюк, к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол № 4 від "20" вересня 2022 р.

В. о. завідувач кафедри А А. Лісовий, д.е.н., професор

РЕЦЕНЗІЯ

на методичні рекомендації для організації практичних занять
з навчальної дисципліни «Аудит»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-
аналітика»,
«Податкове консультування»

Курс «Аудит» є складовою частиною циклу дисциплін, які формують майбутнього спеціаліста для роботи у фінансових та контролюючих органах.

Крім професійних знань і умінь виконувати певну роботу працівнику потрібні певні риси характеру і морально-етичні принципи. Тому практичні заняття з курсу «Аудит» крім навчальної мети – дати знання; мають і виховну мету – переконати студентів, що економічний, діловитий успіх і високі моральні принципи крокують поруч.

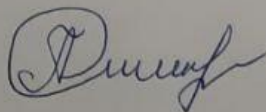
Вступаючи в ринкові відносини, підприємство повинно орієнтуватись на кінцевий результат своєї діяльності. За цих умов суттєво підвищується роль незалежного аудиту.

На основі якісного аудиту працівники економічних служб приймають науково обґрунтоване оптимальне управлінське рішення. Ігнорування результатів аудиту в управлінні виробництвом призводить до некомпетентного рішення назрілих проблем.

Саме тому методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять розроблено з метою закріплення та поглиблення економічних знань студентів, придбання практичних навиків самостійного проведення аудиту фінансової звітності підприємства, вироблення вміння пов'язувати теоретичні питання з проблемами у роботі підприємств.

Рецензовані методичні рекомендації для виконання семінарських і практичних робіт студентів денної форми навчання можуть бути рекомендовані до використання у навчальному процесі.

Рецензент

О. Панасюк, к.е.н., доцент,
доцент кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ РОБІТ	6
ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29

Передмова

Методичні вказівки для виконання семінарських та практичних занять з курсу «Аудит» призначені для підготовки бакалаврів по спеціальності «Облік і оподаткування».

Курс «Аудит» носить загальнотеоретичний, базовий характер і призначений для ознайомлення студентів з теоретичними основами аудиту, поняттями, прийомами і документами, що використовуються в аудиторській діяльності. Курс тісно пов'язаний з такими навчальними курсами як «Бухгалтерський облік», «Система оподаткування і податкова політика», «Економічний аналіз», «Фінансовий аналіз». Логічним продовженням змісту курсу в навчальному плані є курс «Організація і методика аудиту», де розглядаються особливості методики проведення аудиту окремих елементів активів, пасивів, доходів і витрат підприємства.

Навчальний план з курсу «Аудит» за цими спеціальностями передбачає проведення лекцій, практичних занять, індивідуальної і самостійної роботи під керівництвом викладача.

Мета семінарсько-практичних занять: закріплення теоретичного матеріалу, засвоєного під час лекцій.

Семінарсько-практичні заняття включають такі види робіт:

1. Обговорення теоретичних питань за відповідними темами на основі опрацювання лекційного матеріалу, підручників, додаткової навчальної і науково-дослідної літератури. Презентація повідомлень і доповідей за дорученими викладачем темами.
2. Розв'язання типових ситуацій з відповідних тем курсу, ознайомлення з практикою проведення аудиту в Україні.
3. Перевірка результатів виконання самостійної роботи.
4. Проведення поточного контролю знань у формі тестів і комплексної контрольної роботи.

Крім професійних знань і умінь виконувати аудиторські процедури і операції, на практичних заняттях досягається також виховна мета: студенти усвідомлюють необхідність професійного і добросовісного ставлення до роботи, навчаються роботі в групах, вчать відстоювати свою точку зору з тих чи інших питань.

Ціль та мета навчальної дисципліни

Аудит є однією з основних форм незалежного фінансового контролю діяльності підприємств в ринкових умовах. Його основні принципи, види, зміст і методика проведення склалися в закордонних країнах в результаті

тривалого періоду розвитку. В Україні аудит почав формуватися на початку 90-х років, після того, як тенденції формування ринкової економіки набули невідворотного характеру — спочатку як незалежний аудит, тобто вид фінансового контролю, спрямований перш за все на захист інтересів власників підприємства, а також на підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств.

Курс «Аудит» входить до комплексу нормативних, профільюючих, які формують бакалавра з обліку та аудиту. Курс “Аудит” носить загальнотеоретичний, базовий характер і призначений для ознайомлення студентів з теоретичними основами аудиту, поняттями, прийомами і документами, що використовуються в аудиторській діяльності. Курс тісно пов’язаний з такими навчальними курсами як “Бухгалтерський облік”, “Звітність підприємств”, “Економічний аналіз”, “Фінансовий аналіз”, «Моделі і методи прийняття рішень в аналізі і аудиті».

Метою вивчення курсу «Аудит» є оволодіння студентами професійними знаннями з теоретичних основ аудиту і проблем організації аудиторської діяльності, загальної методики аудиту і аудиту фінансової звітності.

Завдання курсу полягає в вивченні нормативно-методичних документів з питань аудиторської діяльності, засвоєнні і набутті навичок практичного застосування принципів планування аудиту, процедур збирання аудиторських доказів, оформлення документів аудитора. Студенти повинні ознайомитися з організаційними основами аудиторської діяльності в Україні. Окремий розділ курсу присвячений проблемам аудиту фінансової звітності та фінансового стану підприємств як найбільш типовим і нормативно регламентованим видам аудиторських послуг.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: законодавство про аудиторську діяльність в Україні, порядок її здійснення; стандарти аудиту й етику аудитора; сутність аудиту та його основні принципи; організацію аудиторської служби; види аудиту; процедури проведення аудиту;

документи, що регламентують аудиторську діяльність; вимоги до стандартів аудиту;

вимоги, пропоновані до аудиторів, їхні права й обов'язки;

методичні прийоми і процедури аудиторської діяльності;

завдання та функції аудиту; порядок проведення аудиторських

перевірок; порядок оформлення аудиторського висновку; вміти:

планувати роботу аудиторів внутрішнього контролю, роботу аудиторських фірм; складати план та програму аудиторської перевірки; готувати проекти

аудиторських висновків; застосовувати положення міжнародних стандартів аудиту під час

перевірки фінансової звітності; використовувати положення міжнародних стандартів аудита при

наданні супутніх аудиту послуг; формувати робочу документацію аудитора у відповідності до

стандартів; використовувати дані бухгалтерського обліку з метою вжиття заходів

щодо зміцнення касової, розрахункової і платіжної дисципліни.

Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, мета і принципи аудиту	2
2.	Організація аудиторської діяльності в Україні	2
3.	Контрольно-аудиторський процес.	1
4.	Вивчення бізнесу клієнта і планування аудиторської перевірки	1
5.	Суттєвість та аудиторський ризик	2
6.	Організація аудиту в комп'ютерному середовищі	1
7.	Організація і методики проведення внутрішнього аудиту	2
8.	Аудиторські докази і процедури їх отримання	2
9.	Документація аудитора.	2
10.	Контроль якості аудиторських послуг.	1
11.	Вибіркова перевірка в аудиті.	1
12.	Аудит фінансового стану підприємства.	1
13.	Організація та методика аудиту фінансової звітності підприємства	2
14.	Узагальнення результатів аудиторської перевірки	2
Разом		22

Тема 1. Предмет, мета і принципи аудиту .

Мета заняття: перевірити розуміння студентами принципів аудиту на прикладі ділової ситуації “Компанія Енрон”.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення -10 хв.
2. Стисле повторення лекційного матеріалу по принципах аудиту, перевірка наявності МСА 120 “Концептуальна основа міжнародних стандартів аудиту”, МСА 200 “Мета і загальні принципи аудиту фінансової звітності” -15 хв.
3. Виконання роботи — 50 хв.

4. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. **Питання для обговорення:**

1. Аудит, його сутність та функції.
2. Предмет і об'єкти аудиторського контролю.
3. Характеристика видів аудиту.
4. Фундаментальні принципи аудиту.

Викладач організує експрес-опитування по матеріалах законспектованих стандартів, перевіряючи у разі ускладнень з відповідями наявність конспектів.

Потім ставиться завдання на виконання письмової роботи “Аналіз ситуації з компанією Енрон”, стисло пояснюється послідовність і вимоги до її виконання.

Студенти виконують роботу і здають на перевірку викладачеві. При оцінюванні робіт враховується самостійність мислення і вміння застосувати загальні тлумачення принципів аудиту до конкретних обставин ділової ситуації. **Самостійна робота:**

1. Конспектування МСА “Концептуальна основа міжнародних стандартів аудиту”.

2. Конспектування МСА 200 “Мета і загальні принципи.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Дайте визначення аудиту.
2. Назвіть основні ознаки аудиту.
3. В чому полягає відповідальність аудиторів?
4. Які види аудиторських послуг передбачені чинним законодавством України, міжнародними стандартами аудиту?
5. В чому полягає мета та завдання аудиту?
6. Яка інформація є суттєвою?
7. Розкрийте зміст поняття "професійна компетенція" та поясніть використання послуг інших спеціалістів.
8. В чому полягають і яким чином регулюються права, обов'язки та відповідальність аудиторів?

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

1. Надайте визначення поняттю "впевненість" та розкрийте його зміст.
2. Яку впевненість може надати аудитор користувачу?
3. В чому полягає відмінність поняття „Обґрунтована впевненість" від поняття „Обмежена впевненість"?
4. Назвіть компоненти завдання з надання впевненості.

5. Назвіть основні групи користувачів фінансових звітів та їх можливі інформаційні потреби. *Література:*

Основна: [1,2,3,,23,24]

Додаткова: [44,58,59]

Інформаційні ресурси Інтернет: [67, 68]

Тема 2. Організація аудиторської діяльності в Україні.

Мета заняття: перевірити знання студентами змісту і значення нормативно-законодавчих актів, що регулюють проведення аудиту і аудиторську діяльність в Україні.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 50 хв.
3. Тестування – 20 хв.
4. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. **Питання для обговорення:**

1. Рівні регулювання аудиторської діяльності в Україні. Характеристика законодавчого регулювання.
2. Кодекс етики аудиторів та структура міжнародних стандартів аудиту.
3. Аудиторська палата України, її функції склад та повноваження.
4. Сертифікація аудиту та включення до реєстру аудиторських фірм і аудиторів України.
5. Умови створення аудиторської фірми.
6. Види аудиторських послуг.
7. Права та обов'язки аудиторів.
8. Аудиторський договір.
9. Відповідальність аудиторів.

Викладач організує обговорення поставлених питань, надаючи їм проблемного характеру, наприклад, чому саме аудиторська діяльність підлягає регулюванню на державному рівні? В чому полягає досвід закордонних країн з цього питання? Студентам пропонується показати на прикладі ділової ситуації з Енрон, що виконувалася на попередньому занятті, чим викликана необхідність регулювання аудиту на державному рівні. Чи можливо заходами державного регулювання попередити такі ситуації, як з компанією Енрон? Яку

роль в цьому відіграють стандарти аудиторської діяльності? Одночасно викладач пропонує студентам обговорити висловлені в письмових роботах твердження.

Самостійна робота студентів перелік питань

1. Регулювання аудиторської діяльності в Україні.
2. Законспектувати Закон України “Про аудиторську діяльність”
3. Організація аудиторської діяльності. Система атестації на право здійснення аудиторської діяльності та підвищення кваліфікації аудиторів.
4. Критерії незалежності аудиторів та аудиторських організацій.
6. Ринок аудиторсько-консалтингових послуг та його учасники.
7. Права, обов’язки та відповідальність аудиторів та аудиторських організацій.
8. Кодекс професійної етики аудиторів.
9. Внутрішньофірмове управління аудиторською діяльністю. ***Перелік питань***

для самоконтролю

1. В чому полягає сутність завдання з огляду фінансової інформації?
2. В чому полягає сутність завдання з виконання узгоджених процедур?
3. В чому полягає сутність завдання з підготовки фінансової інформації?
4. В чому полягає сутність інших аудиторських послуг?
5. Які основні завдання внутрішнього аудиту?
6. Які існують види зовнішнього аудиту?
7. Назвіть основні випадки проведення обов'язкового аудиту. ***Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:***

Розписати яка відмінність внутрішнього аудиту від зовнішнього? ***Рекомендовані літературні джерела:***

Основні: [1, 2, 3, 12, 11, 14]

Додаткові: [44, 52, 53, 54]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67, 68]

Тема 3. Контрольно-аудиторський процес і його стадії.

Мета заняття: закріпити уявлення студентів про основні етапи контрольно-аудиторського процесу і їх зміст. Показати регламентування контрольно-аудиторського процесу за допомогою МСА України. Перевірити виконання студентами самостійної роботи.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема і порядок проведення заняття – 5 хв.
2. Обговорення теоретичних питань – 30 хв.
3. Письмове експрес-опитування – 10 хв.
4. Виконання практичної роботи – 30 хв.
5. Висновки і план роботи на наступне заняття – 5 хв.

Питання для обговорення:

1. Визначити стадії аудиторського процесу та скласти його модель. (Один з студентів малює схему контрольно-аудиторського процесу на дошці, решта коментує і відповідає на запитання викладача. виправляє помилки).
2. Характеристика організаційно-методичної стадії аудиторського процесу.
3. Характеристика дослідницької стадії аудиторського процесу.
4. Характеристика узагальнюючої стадії аудиторського процесу.
5. Аналіз контроль-аудиторських процесів.

Викладач організовує обговорення питань організації контрольноаудиторського процесу. Проводиться письмове експресопитування за результатами вивчення нормативних документів з метою перевірки рівня виконання студентами самостійної роботи. Друга половина заняття відводиться на проведення практичної роботи. Студентам пропонується на прикладі ділової ситуації з Енрон, проаналізувати послідовність дій аудиторської компанії і перевірити їх відповідність етапам і стадіям контрольно-аудиторського процесу.

При оцінюванні робіт враховується самостійність мислення студента і вміння застосувати загальні тлумачення аудиту до конкретних обставин ділової ситуації.

Самостійна робота студентів перелік питань

1. Характеристика основних стадій та етапів аудиту.
2. Методи групової праці аудиторів.
3. Клієнти аудиторських фірм, критерії їх вибору та порядок погодження.
4. Відповідальність аудиторських фірм.
5. Принципи планування аудиторської перевірки.

Перелік питань для самоконтролю

1. Організація і проведення аудиту.
2. Причини претензій користувачів фінансової звітності та способи захисту аудиторів від необґрунтованих судових переслідувань.

3. Професійна відповідальність аудиторів та її страхування.

4. Права, обов'язки та юридична відповідальність осіб (економічних суб'єктів), що перевіряються.

5. Договір на проведення аудиту, його зміст, основні аспекти та суттєві умови.

6. Види та правова оцінка договорів на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. **Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:**

1. Скласти договір на проведення аудиту, вивчити його зміст, основні аспекти та суттєві умови.

2. Види та правова оцінка договорів на проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,14]

Додаткові: [52,53,54,60]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67,75]

Тема 4. Вивчення бізнесу клієнта і планування аудиторської перевірки.

Мета заняття: закріпити уявлення студентів про важливість вчасного та досконального вивчення бізнесу клієнта підкріпивши МСА 310, та практичне застосування процесу планування в аудиті на основі МСА 300.Перевірити виконання студентами самостійної роботи.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема і порядок проведення заняття – 10 хв.

2. Обговорення теоретичних питань – 30 хв.

3. Виконання практичної роботи – 30 хв.

4. Висновки і план роботи на наступне заняття – 10 хв. **Питання для обговорення:**

1. Вивчення бізнесу клієнта, загальна характеристика.

2. Фактори, що впливають на діяльність підприємства, їх класифікація.

3. Джерела отримання інформації про бізнес клієнта.

4. Напрямки вивчення бізнесу клієнта і оформлення результатів.

5. Значення вивчення бізнесу клієнта для планування аудиторської перевірки.

6. Значення та методика планування діяльності аудиторських фірм і аудиторів.
7. Основні планові документи аудиту: структура і зміст.

Викладач організовує обговорення теоретичних питань. На основі набутих знань, МСА 300, роздаткових матеріалів та певних умов заданих викладачем студенти складають план та програму аудиторської перевірки на певній фірмі.

Самостійна робота студентів перелік питань

1. Законспектувати МСА 315 “Розуміння суб’єкту господарювання та його середовища і оцінка ризиків суттєвих викривлень”.
2. Законспектувати МСА 300 “Планування”.
3. Початковий етап аудиторської перевірки та його характеристика.
4. Процес планування аудиту, його необхідність та основна мета.
5. Типові процедури планування.
6. Загальний план та програма аудиту.
7. Меморандум планування та його підготовка.

Перелік питань для самоконтролю

1. Вивчення бізнесу клієнта.
2. Напрямки вивчення бізнесу клієнта і оформлення результатів. Значення вивчення бізнесу клієнта для планування аудиторської перевірки.
3. Значення планування діяльності аудиторських фірм і аудиторів.
4. Методика планування аудиту і основні види планових документів.
5. План і програма проведення аудиторської перевірки: структура і зміст.
6. Джерела отримання інформації про бізнес клієнта.

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

1. Фактори, що впливають на діяльність підприємства, їх класифікація.
2. Фактори, що впливають на структуру і зміст плану і програми аудиторської перевірки.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 5, 6, 20, 21, 35]

Додаткові: [45, 48, 59, 60,]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [63, 66, 67, 71]

Тема 5. Аудиторський ризик і методика його визначення. Оцінка суттєвості.

Мета заняття: розібрати складові аудиторського ризику, з'ясувати, чому необхідно проводити його оцінку і який вплив це має на подальше проведення аудиторської перевірки.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема і порядок проведення заняття – 10 хв.
2. Обговорення поставлених питань – 30 хв.
3. Виконання практичної роботи – 30 хв.
4. Висновки і план роботи на наступне заняття – 10 хв. **Питання для обговорення.**
 1. Поняття аудиторського ризику, його зміст та види.
 2. Властивий ризик .
 3. Ризик невідповідності контролю.
 4. Ризик контролю.
 5. Методика визначення аудиторського ризику.
 6. Поняття суттєвості та її вплив на загальний аудиторський ризик.

Після вирішення організаційних питань викладач організує обговорення теоретичних питань, після чого, стисло узагальнивши результати обговорення, видає зразки робочих документів і пропонує студентам їх заповнити. При цьому викладач звертає увагу студентів на найбільш складні моменти роботи.

Практична робота: На підставі ділових ситуацій визначити питання, на які аудитор повинен зосередити увагу під час аудиту; здійснити оцінку властивого ризику, ризику контролю та ризику не виявлення; визначити взаємозв'язки і фактори, які необхідно перевірити з метою зменшення аудиторського ризику; заповнити і здати таблицю.

Практична робота: Завдання

1

На основі інформації про діяльність спільного підприємства “Граніт” необхідно:

1. Визначити області максимального чистого (внутрішнього) ризику.
2. Визначити, достатньо чи ні наданої інформації для оцінки аудиторського ризику.
3. Яку додаткову інформацію необхідно використовувати для визначення обсягу аудиту?
4. Оцініть необхідний рівень кваліфікації аудиторів. Вихідні дані

15 жовтня 200X р. спільне підприємство (СП) “Граніт” звернулось до аудиторської фірми з проханням укласти договір на виконання аудиторських послуг стосовно підтвердження фінансової звітності за 200X р.

СП “Граніт” було створене у 200X-3 р. Частки в статутному капіталі розподілені таким чином: генеральний директор – 25%; іноземна компанія – 45% і російська фірма – 30%. СП “Граніт” займається оптово-роздрібною торгівлею імпортованими продовольчими товарами. 15% товарообігу складає роздрібний товарообіг, 85% – оптовий товарообіг. Оптовими покупцями є десять організацій, на три з яких припадає 70% обігу.

На протязі всього періоду існування СП “Граніт” штат співробітників був постійним і складав не більше 15 чоловік. СП “Граніт” орендує офісне, складське та торгове приміщення. Чисельність персоналу бухгалтерії складає 3 чоловіки. У 200X-1 р. СП здійснив перехід на комп’ютеризований облік з використанням стандартного пакета “1С: Бухгалтерія”. У 200X-3, 200X-2, 200X-1 рр. аудиторську перевірку здійснювала інша аудиторська фірма, яка виконувала послуги з переходу на комп’ютеризовану форму бухгалтерського обліку.

Самостійна робота студентів перелік питань

1. Законспектувати МСА 320 “Суттєвість в аудиті”.
3. Ризики при проведенні комп’ютерного аудиту.
4. Документування аудиту та його завдання.
5. Елементи перевірки фінансової звітності та аудиторські докази.
6. Аудиторська вибірка та методи її формування.
7. Аналітичні процедури, їх сутність, значення, класифікація та послідовність проведення на різних етапах аудиту.
8. Оцінка підприємства як безперервно функціонуючої економічної одиниці.
9. Вплив подальших подій на фінансову звітність та аудиторський висновок і їх оцінка.
10. Завдання з надання впевненості, їх мета, принципи, види, елементи та процес виконання.
11. Завдання з огляду фінансових звітів.
12. Погоджені процедури як вид аудиторських послуг.
13. Консультаційні послуги, їх сутність, види, причини та необхідність розвитку.

14.Застосування рівня суттєвості в аудиті та способи його розрахунку **Перелік питань для самоконтролю** 1.Аудиторський ризик, його зміст і види.

2. Властивий ризик.

3. Ризик невідповідності контролю.

4. Ризик не виявлення.

5 Основні фактори, що зумовлюють рівень кожної складової аудиторського ризику.

6.Методика визначення аудиторського ризику.

7. Використання оцінки рівня ризику при плануванні аудиторської перевірки, визначенні термінів її проведення, вартості робіт.

8.Поняття суттєвості і її вплив на рівень ризику.

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

Завдання.

Клієнт володіє трьома великими магазинами. У кожному з них кілька відділів. У минулому році в цих магазинах був проведений аудит, є аудиторський висновок. У кожному з магазинів існує відділ внутрішнього контролю.

Визначити, за якими параметрами аудитор проведе оцінку ризику аудитора.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 6, 7, 12, 14, 20]

Додаткові:[45, 48, 55, 56]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67, 71]

Тема 6. Організація аудиту в комп'ютерному середовищі

Мета заняття: Розібрати передумови аудиту комп'ютерного середовища, з'ясувати, чому необхідно проводити його оцінку і який вплив це має на подальше проведення аудиторської перевірки.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема і порядок проведення заняття – 10 хв.
2. Обговорення поставлених питань – 40 хв.
3. Тестування – 20 хв.

5. Висновки і план роботи на наступне заняття – 10 хв. **Питання для обговорення.**

1. Особливості аудиту підприємств, які застосовують комп'ютерні інформаційні технології. Налагодження комп'ютерних процедур аудиту та внутрішнього контролю.

2. Поняття про комп'ютерний аудит та контроль.

3. Організаційні заходи контролю КІСП. Контроль за виконанням облікових записів у КСБО.

4. Програмне забезпечення аудиторської діяльності. Планування аудиту у комп'ютерному середовищі: вивчення середовища, визначення ступеня ризику неефективності системи контролю та її ненадійності.

5. Характеристика та підходи до контролю у простих та складних комп'ютерних системах.

6. Особливості проведення аудиту в умовах ЕСОД.

7. Система комп'ютеризації зовнішнього та внутрішнього аудиту. Комп'ютерне шахрайство, визначення та ознаки. Заходи щодо його запобігання.

Після вирішення організаційних питань викладач організує обговорення теоретичних питань, після чого, стисло узагальнивши результати обговорення, видає зразки робочих документів і пропонує студентам їх заповнити. При цьому викладач звертає увагу студентів на найбільш складні моменти роботи.

Самостійна робота студентів перелік питань

1. Передумови створення комп'ютерних систем в аудиті.

2. Специфіка автоматизації аудиторської діяльності.

3. Рівні програмування комп'ютерних програм аудиту. ***Перелік питань для самоконтролю***

1. Налагодження комп'ютерних процедур аудиту та внутрішнього контролю.

2. Організаційні заходи контролю КІСП.

3. Контроль за виконанням облікових записів у КСБО.

4. Програмне забезпечення аудиторської діяльності.

5. Характеристика та підходи до контролю у простих та складних комп'ютерних системах.

6. Особливості проведення аудиту в умовах ЕСОД.

7. Комп'ютерне шахрайство, визначення та ознаки. Заходи щодо його запобігання. ***Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:***

Суттєвість в аудиті. Поняття і значення суттєвості відхилень в аудиті. Визначення межі суттєвості відхилень. Оцінка суттєвості на рівні фінансової звітності, на рівні залишків по окремих статтях фінансової звітності, на рівні груп господарських операцій.

Методика визначення суттєвості. Аудиторський ризик, його зміст і види. Оцінка аудиторського ризику. Оцінка системи внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку, контрольних процедур.

Визначення рівня властивого ризику і ризику контролю. Тести контролю та тести по суті.

Методика визначення аудиторського ризику. Залежність між компонентами моделі аудиторського ризику.

Ризик невиявлення. Основні фактори, що зумовлюють рівень кожної складової аудиторського ризику. Використання оцінки рівня ризику при плануванні аудиторської перевірки, визначенні термінів її проведення, вартості робіт.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 2, 27, 29, 30]

Додаткові: [44, 29, 53, 58, 65]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67]

Тема 7. Організація і методики проведення внутрішнього аудиту.

Мета заняття: усвідомлення важливості вивчення надійності системи внутрішнього контролю для правильної оцінки аудиторського ризику і обсягу аудиторських процедур.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема і порядок проведення заняття – 5 хв.
2. Тестування по теоретичному матеріалу – 10 хв.
3. Поділ студентів на 4-5 груп за варіантами індивідуальних завдань, виконання практичної роботи – 1 година.
4. Висновки і план роботи на наступне заняття – 5 хв. ***Питання для обговорення:***

1. Поняття системи внутрішнього контролю і її складові.
2. Середовище контролю та заходи контролю.
3. Інформаційна база для оцінки надійності системи внутрішнього контролю.

4. Вплив системи внутрішнього контролю на аудиторський ризик.
5. Внутрішній аудит.

Викладач організовує обговорення теоретичних питань. Проводиться письмове експрес-опитування за результатами вивчення нормативних документів з метою перевірки рівня виконання студентами самостійної роботи. Практична робота: На підставі ділових ситуацій визначити стан системи внутрішнього контролю на підприємстві. Дослідити його окремі складові. Оцінити рівень надійності окремих елементів системи внутрішнього контролю. Розглянути різні варіанти організації системи внутрішнього контролю. Розробити рекомендації щодо підвищення надійності окремих елементів системи внутрішнього контролю.

Самостійна робота студентів перелік питань

Конспектування та вивчення МСА 315 “Розуміння суб’єкту господарювання та його середовища і оцінка ризиків суттєвих викривлень”.

Перелік питань для самоконтролю

1. Внутрішній аудит у корпоративному керуванні.
2. Предмет, метод внутрішнього аудиту та його класифікація.
3. Виникнення внутрішнього аудиту та його необхідність.
4. Місце внутрішнього аудиту у системі контролю.

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

Визначити місце внутрішнього аудиту у корпоративному керуванні.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 33, 37, 40, 41]

Додаткові: [45,48,57,60]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [72,73,75]

Тема 8. Аудиторські докази і процедури їх отримання

Мета заняття: закріпити уявлення студентів про основні етапи організації аудиторських перевірок і їх зміст. Показати регламентування аудиторської перевірки за допомогою МСА України. Перевірити виконання студентами самостійної роботи.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема і порядок проведення заняття – 5 хв.
2. Обговорення теоретичних питань – 30 хв.
3. Письмове експрес-опитування – 10 хв.

4. Виконання практичної роботи – 30 хв.
5. Висновки і план роботи на наступне заняття – 5 хв.

Питання для обговорення:

1. Поняття аудиторських доказів та їх види
2. Достатність і належність аудиторських доказів
3. Джерела отримання аудиторських доказів та вимоги що до них висуваються
4. Процедури отримання аудиторських доказів
5. Методика отримання аудиторських доказів

Викладач організовує обговорення питань організації контрольнаудиторського процесу. Проводиться письмове експресопитування за результатами вивчення нормативних документів з метою перевірки рівня виконання студентами самостійної роботи. Друга половина заняття відводиться на проведення практичної роботи.

Практична робота: На підставі розроблених ситуаційних завдань перерахувати усі можливі аудиторські докази відповідно до кожного виду аудиту, вказуючі джерела інформації.

Оформити виявлені аудитором порушення відповідними документами (відомостями або журналами виявлених порушень) та відобразити їх в аудиторському висновку.

Завдання

1. Підприємством ВАТ “Промінь” було укладено договір поставки металопластикового профілю Приватній фірмі “Крос-вікно”. Умови договору було виконано частково. Документи, що підтверджують здійснення поставок викликали у аудитора сумніви щодо їх достовірності. Які процедури отримання аудиторських доказів аудитор повинен застосувати. Назвіть необхідні для формулювання аудиторської думки докази з урахуванням їх доказового значення.

2. Які докази повинен отримати аудитор для встановлення повноти, законності та достовірності наведених операцій. Завдання виконайте у формі таблиці.

Операції з:	Аудиторські докази			
	Зовнішні	Внутрішні	Візуальні	Документальні
грошовими коштами				
основними засобами				

матеріалами				
дебіторської заборгованості				
оплати праці				
кредиторської заборгованості				

3. При перевірці касової дисципліни аудитором було застосовано документальну перевірку. Згідно з прибутковим касовим ордером №38 від 02.02.200X р. до каси надійшла виручка, здана реалізатором Петренко, у розмірі 2430 грн. В касовій книзі вказана сума оприбуткована 02.02.200X р. При зіставленні зі звітом касира було встановлено, що на відміну від касової книги, в звіті касира ця сума відсутня. Аудитором було застосовано додаткові процедури отримання аудиторських доказів – опитування робітників. Реалізатор Петренко дав письмове роз'яснення, згідно якого він не підтвердив факт внесення готівки до каси 02.02.200X р.

Які процедури використав аудитор для отримання аудиторських доказів? Які аудиторські докази було отримано аудитором? Які висновки повинен зробити аудитор на підставі отриманих аудиторських доказів? ***Самостійна робота студентів перелік питань***

1. Законспектувати МСА 500 “Аудиторські докази”. Проблеми надійності аудиторських доказів.
2. Аудиторський огляд документів.
3. .Аудиторські прийоми контролю документів.
4. .Спеціальні прийоми дослідження фактів дійсності. ***Перелік питань для самоконтролю***

питань для самоконтролю

1. Яким стандартом регламентуються достатність і відповідність аудиторських доказів?
2. Що розуміють під аудиторськими доказами?
3. Що розуміють під тестами контролю?
4. Що розуміють під процедурами по суті?
5. Охарактеризуйте критерії достатності і відповідності аудиторських доказів.
6. Які фактори впливають на достатність і відповідність аудиторських доказів?
7. Які докази повинен отримати аудитор при застосуванні тестів систем контролю?

8. Які докази повинен отримати аудитор при застосуванні процедур по суті?

9. Назвіть ознаки, за якими класифікують аудиторські докази.

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

1. Охарактеризуйте ступінь довіри до аудиторських доказів з точки зору їх класифікаційних ознак.

2. Що розуміють під доказовим значенням аудиторських доказів. Як вони ранжуються за вказаною ознакою?

3. Які особливості властиві неофіційним та допоміжним документам як аудиторським доказам?

4. Який зв'язок між витратами, понесеними для одержання аудиторських доказів, і корисністю отриманої інформації?

5. Як класифікують тести систем контролю за процедурою їх здійснення? Розкрийте особливості кожної класифікаційної групи тестів систем контролю.

6. Назвіть і охарактеризуйте процедури отримання аудиторських доказів.¹

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 20, 22, 25, 26, 34, 49]

Додаткові: [44, 49, 50, 53]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67, 68, 70]

Тема 9. Документація аудитора

Мета заняття: з'ясувати зміст основних аудиторських документів, ознайомитись із формальною перевіркою і перевіркою по суті, опрацювати складання робочих документів аудиту.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 40 хв.
3. Тестування – 20 хв.
4. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. Питання для обговорення:
 1. Поняття та класифікація робочої документації
 2. Зміст і форма робочих документів

3. Конфіденційність та володіння робочими документами, порядок їх зберігання

4. Додаткова підсумкова документація

Особливість заняття полягає в тому, що воно включає обговорення кількох ключових понять аудиту, пов'язаних між собою. Крім того, студенти повинні набути навичок складання робочих документів аудитора, що є досить складним завданням, враховуючи відсутність досвіду практичної роботи. Тому особливе значення має чітка організація робіт на цьому занятті.

Після вирішення організаційних питань викладач організує обговорення теоретичних питань, після чого, стисло узагальнивши результати обговорення, видає зразки робочих документів і пропонує студентам їх заповнити. При цьому викладач звертає увагу студентів на найбільш складні моменти роботи.

Самостійна робота студентів перелік питань

Законспектувати МСА 230 «Документація». Вивчити відповідні розділи підручника, підготуватись до обговорення проблем надійності аудиторських доказів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Робочі документи аудитора, їх сутність і класифікація.
2. Методика складання робочих документів аудитора.
3. Роль робочих документів аудитора в організації його праці.
4. Підсумкові документи аудиту. ***Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:***

Визначити використання робочих документів на узагальнюючій стадії контрольно-аудиторського процесу. ***Рекомендовані літературні джерела:***

Основні: [1, 4, 9, 10, 11, 18, 20, 22,]

Додаткові: [47, 48, 57, 58]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [68, 69, 71]

Тема 10. Контроль якості аудиторських послуг.

Мета заняття: ознайомитись із системою контролю якості аудиту в Україні, розглянути і порівняти європейський досвід.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 50 хв.
3. Тестування – 30 хв.
4. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. ***Питання для обговорення:***

1. Значення та необхідність контролю якості аудиторських послуг
2. Організація системи контролю якості аудиторських послуг
3. Відповідальність керівництва за організацію контролю якості на Фірмі
4. Етичні вимоги

Викладач організує обговорення поставлених питань, надаючи їм проблемного характеру, наприклад. *Практична робота.*

По виданих практичних матеріалах провести перевірку погодженості окремих форм фінансової звітності, її формальну і аналітичну перевірку.

Завдання 1

Поясніть сутність і зміст застережних заходів, які сформувалися на ринку аудиторських послуг в Україні, які спрямовані на підтримання надання послуг на належному рівні, захист прав аудиторів та клієнтів.

Завдання 2.

Аудиторська фірма "Аудит-сервіс" здійснює перевірку фінансової звітності ВАТ "Моноліт". В ході перевірки виявляється, що дружина заступника керівника аудиторської фірми працює провідним економістом у фінансовому відділі, який готує частину аналітичної інформації для фінансової звітності ВАТ „Моноліт”.

Визначте, чи існує етичний конфлікт, якщо так, то класифікуйте його та запропонуйте шляхи його розв'язання.

Завдання 3

Визначити значущість загрози незалежності аудитора, який здійснює перевірку фінансової звітності ЗАТ, керівником якого є його дружина. Запропонуйте застережні заходи з метою уникнення порушень професійної етики аудитором.

Завдання 4

Два роки назад аудиторська фірма „Статус” взяла кредит в АКБ "Демарк" на загальній умовою терміном на 2 роки.

Через два роки, після того як кредит був погашений, аудиторська фірма отримала пропозицію від АКБ "Демарк" надати аудиторський висновок про фінансову звітність за попередній рік.

Визначте, чи виникає загроза професійній незалежності аудитора, якщо так запропонуйте шляхи вирішення проблеми.

Завдання 5

Аудиторська фірма „Професіонал" має частку у статутному фонді ТОВ „Поліпласт" в розмірі 25%. Аудиторська фірма протягом останніх п'яти років здійснює аудит фінансової звітності ЗАТ „Альянс", в свою чергу який 60% у статутному фонді ТОВ „Поліпласт".

Беручи до уваги тривалі ділові стосунки між аудиторською фірмою та ЗАТ „Альянс”, а також високій рівень професіоналізму працівників аудиторської фірми, керівництво ЗАТ „Альянс” звернулося до аудиторської фірми з пропозицією провести аудит фінансової звітності ТОВ „Поліпласт”.

Визначте, чи виникає загроза професійній незалежності аудитора, якщо так запропонуйте шляхи вирішення проблеми.

Завдання 6

В процесі здійснення процедур перевірки аудитором встановлено значні порушення принципів обліку, закріплених в обліковій політиці, відсутність належної системи контролю, про що у встановленій формі було письмово попереджено керівництво підприємства. Як наслідок, управлінським персоналом було попереджено аудитора щодо можливого перегляду суми гонорару.

Визначте, чи існує етичний конфлікт та загроза професійній незалежності аудитора, якщо так, то класифікуйте його та запропонуйте можливі шляхи його розв'язання.

Завдання 7

Між аудитором Гончаренко З.Г., яка зареєстрована приватним підприємцем та внесена до реєстру аудиторських фірм та аудиторів, та ЗАТ „Теком” укладений договір на інформаційно-консультаційне обслуговування.

У відповідності до предмету договору аудитором ведеться постійний моніторинг стану обліку та функціонування системи внутрішнього контролю клієнта. Крім того, аудитор здійснює складання фінансових звітів ЗАТ „Теком”.

Керівництво ЗАТ „Теком” звернулося до аудитора з пропозицією укласти договір на проведення аудиту, враховуючи той факт, що аудитор добре обізнаний з особливостями господарської діяльності та бухгалтерського обліку підприємства.

Визначте, чи існує етичний конфлікт та загроза професійній незалежності аудитора, якщо так, то класифікуйте його та запропонуйте можливі шляхи його розв'язання.

Завдання 8

Між аудиторською фірмою „Стандарт” та ВАТ „Синтез” укладений договір на надання останньому послуг щодо складання податкової звітності за звітний рік.

У звіті аудиторської фірми про обсяги та порядок виконаної роботи було зазначено, що податкові звіти не можуть містити помилок та/або порушень податкового законодавства і те, що аудиторська фірма несе матеріальну відповідальність в межах суми отриманого гонорару.

Визначте відповідність такого висловлення положенням Кодексу етики професійних бухгалтерів.

Самостійна робота студентів перелік питань

Законспектувати МСА 220 "Контроль якості роботи в аудиті". Вивчити відповідні розділи підручника, підготуватись до обговорення проблем надійності аудиторських доказів.

Перелік питань для самоконтролю 1.

Як Ви розумієте контроль якості аудиторських послуг?

2. Які документи регулюють контроль якості?
3. Які є види контролю якості аудиторських послуг?
4. Що включає система контролю якості аудиторської фірми?
5. Що таке моніторинг у системі контролю якості?
6. Як часто здійснюється підвищення кваліфікації аудиторів?
7. Що таке "людські ресурси" як елемент системи контролю фірми?
8. У якому вигляді здійснюється зовнішній контроль якості аудиторських послуг?
9. Які є рівні контролю якості аудиту? **Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:**

Завдання 1.

Між аудиторською фірмою „Аудит бюро" та ПАТ „Краб" було укладено договір на проведення перевірки відповідності діючому законодавству порядку складання декларації з податку на прибуток за звітний рік. Під час проведення процедур перевірки аудитор: користувався податковими деклараціями попередніх періодів; звертався до реєстрів обліку господарських операцій; здійснював необхідні запити для зовнішнього підтвердження інформації.

Після закінчення перевірки на ПАТ „Краб" було проведено перевірку ДП, внаслідок якої було нараховано штраф в сумі 15 тис. грн.

Керівництво Ват „Краб" звернулася зі скаргою до АПУ щодо низької якості отриманих аудиторських послуг, а також вимагає компенсувати аудитором можливі фінансові втрати.

Визначити, яким буде висновок експертів АПУ. Відповідь обґрунтувати.

Завдання 2.

Державним підприємством "Українські залізниці" подано судовий позов на аудитора з наступних позицій:

- а) розкриття конфіденційної інформації щодо обсягів сплачених податків за період, по якому було надано аудиторський висновок (на вимогу Генеральної прокуратури України);
- б) розкриття робочих документів аудитора комісії АПУ з перевірки якості наданих послуг (за іншим позовом ДП).

Встановити правомірність дій аудитора та їх адекватність вимогам професійної етики.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1, 18, 20, 22, 25, 26, 34, 49]

Додаткові: [49, 53, 54, 60]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [62, 63, 66]

Тема 11. Вибіркова перевірка в аудиті.

Мета заняття: опрацювати методику застосування вибіркового методу в аудиті фінансової звітності підприємства.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 50 хв.
3. Тестування – 20 хв.
4. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. Питання для обговорення:
 1. Значення та необхідність вибірки в аудиті
 2. Класифікація вибірки
 3. Ризики вибіркової перевірки
 4. Етапи вибірки
 5. Складання вибірки, її розмір та вибір елементів для перевірки
 6. Оцінка результатів вибірки

Обговорення суцільного та вибіркового методу в аудиті. Оцінка переваг вибірки під час проведення перевірок.

Практична робота.

Завдання 1.

Знайдіть відповідне визначення або відповідь на питання

№	Питання	Відповіді	
1	Ризик надмірної довіри	А	Ризик, який виникає внаслідок імовірності того, що висновки аудитора, зроблені на основі вибірки, можуть відрізнитися від висновків, які зробив би аудитор, якби застосував ту саму аудиторську процедуру до всієї генеральної сукупності.

2	Ризик, не пов'язаний з вибіркою	Б	Використання аудиторських процедур стосовно менше ніж 100 % проведень і позицій фінансової звітності, котрі дають змогу аудитору отримати аудиторські докази (свідчення) і, оцінивши окремі характеристики відібраних даних, поширити дієвість цих доказів (свідчень) на всю сукупність даних.
3	Статистична вибірка	В	Призначається тоді, коли вибрані одиниці знову повертаються до генеральної сукупності та мають шанс бути обраними в черговий раз.
4	Стратифікація	Г	Використовують для встановлення достовірності показників усієї сукупності, що вивчається, на основі обстеження тільки деякої її частини.
5	Аномальна похибка	Д	Ризик, який виникає внаслідок дії факторів, які призводять до того, що аудитор доходить помилкових висновків з будь-якої причини, не пов'язаної з обсягом вибірки.
6	Генеральна сукупність	Е	Підхід до вибірки, який має наступні характеристики: випадковий відбір елементів вибірки, та використання теорії ймовірності для оцінюванні результатів вибірки, включаючи оцінюванні ризику вибірки.

7	Ризик, пов'язаний з вибіркою	Є	Викривлення або відхилення, яке очевидно не є репрезентативним викривленням або відхиленням у сукупності.
8	Припустиме викривлення	Ж	Ризик того, що результати проведеної аудитором вибіркової перевірки підтверджують визначений аудитором рівень ризику невідповідності управління підприємством, але реальне значення такого ризику значно більше.
9	Припустимий рівень відхилення	З	Грошова сума, встановлена аудитором, у відношенні до якої аудитор прагне отримати належний рівень впевненості в тому, що фактичне викривлення у сукупності не перевищує грошову суму, встановлену аудитором.
10	Представницька вибірка	И	Відхилення від визначених процедур внутрішнього контролю, встановлених аудитором, у відношенні до яких аудитор намагається отримати належний рівень впевненості, в тому, що фактичний рівень відхилення у сукупності не перевищує рівень відхилення, встановлений аудитором.
11	Контрольноаналітична вибірка	І	Процес розподілу сукупності на підсукупності, кожна з яких є групою одиниць вибірки, що мають подібні характеристики (часто грошова цінність).
12	Імовірнісна вибірка	Ї	Це вибірка, що відображає основні характеристики генеральної сукупності.

13	Ідентифікаційна вибірка	Й	Це вибірка, що дає змогу аудитору на завершальній стадії аудиторської перевірки виявити можливі помилки та недоробки, допущені на попередніх етапах аудиту.
14	Поворотна вибірка	К	Проводиться на етапі попереднього обстеження суб'єкта перевірки, що дає необхідні відомості про об'єкти дослідження.
15	Дослідна (робоча) вибірка	Л	Не передбачає повернення вибраних одиниць до генеральної сукупності.
16	Вибірковий метод дослідження	М	<ol style="list-style-type: none"> 1. Більш висока оперативність. 2. Придатність в умовах, що виключають можливість суцільної перевірки. 3. Можливість значного розширення програми аудиту. 4. Підвищення якості аудиторських свідчень. 5. Здешевлення аудиту.
17	Суцільна перевірка	Н	Весь набір даних, з яких проводиться вибірка, та про яку аудитор бажає зробити висновки.
18	Переваги вибіркового методу перевірки	О	Формується з метою встановлення конкретних доказів, здійснення записів у робочі документи та обґрунтування думки про достовірність бухгалтерського обліку та звітності.
19	Безповоротна вибірка	П	Характеризується тим, що кожна одиниця вибіркової сукупності мала рівні шанси бути вибраною.
20	Аудиторська вибірка	Р	При перевірці перевіряються всі масиви інформації без винятку.

Самостійна робота студентів перелік питань

Вивчити МСА 530 «Аудиторська вибірка». Повторити методику проведення вибіркового методу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні етапи вибірки
2. Організація вибірки, її розмір та вибір елементів для перевірки
3. Оцінка результатів вибірки

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

Завдання.

1. Назвіть основні етапи вибірки
2. Організація вибірки, її розмір та вибір елементів для перевірки
3. Оцінка результатів вибірки

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [2, 9, 10, 11, 18, 20, 22, 25, 26, 34, 49]

Додаткові: [49, 50, 53, 55]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [64, 67]

Тема № 12. Аудит фінансового стану підприємства.

Мета заняття: ознайомлення із оцінкою фінансового стану підприємства, визначити загальні характеристика показників фінансового стану підприємства

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 30 хв.
3. Виконання практичної роботи – 40 хв.
4. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв.

Питання для обговорення:

1. Сутність та загальні принципи оцінки фінансового стану підприємства
2. Загальна характеристика показників фінансового стану підприємства
3. Аудит ліквідності та платоспроможності підприємства
4. Аудит рентабельності підприємств
5. Аудит фінансової стійкості
6. Аудит ділової активності та ефективності використання активів

Після вирішення організаційних питань викладач організує обговорення теоретичних питань, після чого, стисло узагальнює результати обговорення. видає зразки робочих документів і пропонує студентам їх заповнити.

Практична робота: на основі виданих форм фінансової звітності різних підприємств визначити фінансовий стан підприємства за основними групами показників. Провести аудит платоспроможності підприємства, порівняти отримані показники з середньогалузевими, підготувати аналітичний висновок. Провести аудит ділової активності і фінансової стійкості підприємства, порівняти отримані показники з середньогалузевими, підготувати аналітичний висновок. Узагальнити результати аудиту фінансового стану. Провести факторний аналіз показників по моделі Дюпона. Підготувати аналітичний висновок

Самостійна робота студентів перелік питань

Повторити методику фінансового аналізу діяльності підприємства, основні фактори, що впливають на фінансовий стан.

Перелік питань для самоконтролю

1. В чому сутність методики аудиту фінансового стану підприємства?
- 2.Що є джерелом аудиту фінансового стану?
- 3.Назвіть етапи аудиту фінансового стану та їх особливості.
- 4.Які коефіцієнти необхідно розрахувати аудитору для оцінки майнового стану підприємства?
- 5.Що собою являє коефіцієнт відновлення та його економічна інтерпретація?

6.Коли підприємство вважається платоспроможним? **Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:**

1. На підставі яких показників оцінюється фінансова стійкість підприємства?
2. На підставі яких документів розраховується коефіцієнт платоспроможності (ліквідності) ?
3. Які показники при аудиті фінансового стану характеризують ділову активність підприємства?
4. На підставі яких документів розраховується коефіцієнт рентабельності активів і пасивів?
5. Які показники рентабельності розраховуються на підставі потоків власних грошових коштів?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [20, 22, 25, 26, 34, 49]

Додаткові: [56, 58, 60, 61]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [64,65, 69]

Тема 13. Організація та методика аудиту фінансової звітності підприємства.

Мета заняття: опрацювати методику проведення аудиту фінансової звітності підприємства за всіма звітними формами.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 30 хв.
5. Виконання практичної роботи – 40 хв.
6. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. **Питання для обговорення:**

1. .Характеристика фінансової звітності і загальні вимоги до неї

2. Склад і призначення фінансової звітності і основні принципи її підготовки
3. Аудит фінансової звітності суб'єктів підприємницької діяльності
4. Спотворення бухгалтерської звітності
5. Фінансовий аналіз звітності

Заняття включає обговорення кількох ключових понять аудиту, пов'язаних між собою. Крім того, студенти повинні набути навичок перевірки фінансової звітності, що є досить складним завданням, враховуючи відсутність досвіду практичної роботи. Тому особливе значення має чітка організація робіт на цьому занятті.

Після вирішення організаційних питань викладач організує обговорення теоретичних питань, після чого, стисло узагальнивши результати обговорення, видає зразки робочих документів і пропонує студентам їх заповнити. При цьому викладач звертає увагу студентів на найбільш складні моменти роботи.

Практичне завдання: За даними навчального матеріалу проаналізувати різні форми фінансової звітності.

Самостійна робота студентів перелік питань

Нормативне забезпечення експертної оцінки балансу і фінансового стану підприємства під час аудиту. Використання законодавчих актів для оцінки балансу і звіту про фінансові результати.

Перелік питань для самоконтролю 1. Мета і завдання перевірки звітності.

2. Інформаційне забезпечення перевірки звітності. 3.

Перевірка організації обліку на підприємстві.

4.

5. Перевірка звітності. ***Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:***

Перевірка стану обліку на підприємстві. Ознайомлення із наказом про облікову політику підприємства.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,12, 17, 18, 22, 28]

Додаткові: [44, 45, 47]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [62,63,64]

Тема 14. Узагальнення результатів аудиту.

Мета заняття: З'ясувати види аудиторських висновків, їх структуру, опрацювати елементи аудиторських висновків залежно від їх виду.

Методичні вказівки до проведення:

Розподіл часу заняття:

1. Організаційні питання, тема заняття, порядок проведення – 5 хв.
2. Обговорення поставлених питань — 30 хв.
5. Виконання практичної роботи – 40 хв.
6. Висновки і завдання на наступне заняття – 5 хв. **Питання для обговорення:**

1. Методика узагальнення результатів аудиторської перевірки.
2. Види і сфера застосування підсумкових документів аудиту.
3. Аудиторські висновки, їх види і порядок складання.
4. Структура аудиторського висновку. Поняття, що застосовуються для вираження суджень аудитора.
5. Аудиторські висновки спеціального призначення, їх структура і зміст.
6. Захист аудиторського висновку перед замовником, або перед зацікавленими сторонами.
7. Проаналізувати поведінку аудитора в разі виникнення конфліктів з замовником на етапі надання аудиторського висновку.

Особливість заняття полягає в тому, що воно включає обговорення кількох ключових понять аудиту, пов'язаних між собою. Крім того, студенти повинні набути навичок складання робочих документів аудитора, що є досить складним завданням, враховуючи відсутність досвіду практичної роботи. Тому особливе значення має чітка організація робіт на цьому занятті.

Після вирішення організаційних питань викладач організує обговорення теоретичних питань, після чого, стисло узагальнивши результати обговорення, видає зразки робочих документів і пропонує студентам їх заповнити. При цьому викладач звертає увагу студентів на найбільш складні моменти роботи.

Практичне завдання: За даними навчального матеріалу скласти аудиторський висновок по результатах аудиту фінансової звітності.

Відобразити основні розділи аудиторського висновку і їх зміст.

Самостійна робота студентів перелік питань

Вивчити МСА 700 “ Аудиторський висновок про фінансову звітність”,
МСА 800 “ Аудиторські висновки спеціального призначення”

Перелік питань для самоконтролю

1. Яким нормативом передбачений порядок складання аудиторських висновків спеціального призначення?

2. Назвіть види аудиторських висновків.

3. Які основні елементи включає аудиторський висновок по результатам тематичного аудиту?

4. Що являють собою принципи бухгалтерського обліку?

5. Що являє собою узагальнена фінансова звітність?

6. В якому випадку аудитор визначає своє ставлення до дотримання підприємством окремих пунктів договорів?

7. Охарактеризуйте МСА 700?

8. Охарактеризуйте МСА 800?

Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу:

1. Дайте характеристику модифікованим висновкам?
2. Порядок складання аудиторських висновків при виконанні завдань аудиту спеціального призначення та оцінка фінансової інформації?
3. Завдання з аудиту спеціального призначення?
4. Назвіть перелік основних елементів, які повинні бути включенні до висновку аудитора щодо завдання з аудиту спеціального призначення?
5. Охарактеризуйте основні елементи аудиторського висновку щодо узагальнених фінансових звітів? ***Рекомендовані літературні***

джерела:

Основні: [1, 2, 9, 10, 11, 42, 43]

Додаткові: [45, 47, 49, 60]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [66, 67, 68]

Літературні джерела

Основні:

1. Дерев'янку С.І. Основи аудиту. Навчальний посібник.-К.: ЦУЛ, 2015.-328с.
2. Жидеєва Л.І., Колісник О.П. Саліамон-Міхеєва К.Д. Аудит. Навчальний посібник. Університет ДФС України, 2019. – 312 с. – (Серія «На допомогу студентам УДФСУ») (18,1 д.а)
3. Ковальчук Т.М., Никифорак І.І. Облік і аудит : навч. посібник / Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак; за ред. Т.М. Ковальчук. – Вид. 2-ге, доп. та перероб. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 520 с
4. Пантелеєв В.П., Корінко М.Д. Внутрішній аудит: Навчальний посібник. За ред. В.О. Шевчука. Державна академія статистики, обліку та аудиту Державного комітету статистики України, К.: 2016. – 247 с.
5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 1.01.2023 р., № 2258- VIII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України в редакції від 1.07.2017р. №996-XIV. .[Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Додаткові:

7. Government Internal Audit Standards. HM Treasury Audit Policy & Advice. – April 2015. – 40 p.
8. Riabchuk, O., Panasiuk, O., Tarashchenko, V., Bilobrovenko, T., & Saliamon-Mikheieva, K. (2022). Problems and prospects of state financial control and analysis of local budget execution. *Scientific Horizons*, 25(11), 102-110
9. . Saliamon-Mikheieva K.D. The role of consulting in development of the audit services market./ Saliamon-Mikheieva K.D., Saliamon V.P//Approved by the Editorial Board for publication in the journal: “SworldJournal”- 2020- № 4
10. Біляченко О.Л. особливості контролю доходів кредитних спілок в Україні / О.Л. Біляченко, В.С. Здреник // Фінансовий простір. – 2015. – No 2. – с. 152–158.
11. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація. Київ, КНЕУ, 2015 р. – 260с.
12. Саліамон-Міхеєва К.Д. Особливості консалтингових послуг в аудиторській практиці [Електронний ресурс] /К.Д. Саліамон-Міхеєва, В.П Саліамон// Ефективна економіка : електронне наукове фахове видання.– 2017- № 10.
13. Саліамон-Міхеєва К.Д. Ціна і цінність аудиторських послуг в Україні /К.Д. Саліамон-Міхеєва, В.П Саліамон// Економіки і держава.-2017.- №.6. ст 31-33.

14. Салямон-Міхеєва К.Д. Взаємодія незалежного та державного аудиту: міжнародний досвід та вітчизняні особливості./ Салямон-Міхеєва К.Д.// "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"- 2020- №5/37.

15. 5. Салямон-Міхеєва К.Д. Проблеми та напрями вдосконалення обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 4. С. 22-25. Фахове видання, включене в міжнародну наукометричну базу: Index Copernicus.

16. *Салямон-Міхеєва К. Д. Особливості аудиту матеріальних витрат та собівартості продукції підприємства // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. - №5.*

17. Стасишен М.С., Піча Ю.В. Основи аудиту (в схемах, графіках і таблицях). — Київ, Каравела, 2011 р.

18. Утенкова К.О. Аудит: Навч. посібник./ К.О. Утенкова.-К.: Алерта, 2019.-408с.

19. Чернелевський Л.М., Беренда Н.І. Аудит: теорія і практика: Навч. посібник.-К.: 2012, 560с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

20. Кабінет Міністрів України[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua

21. Міжнародна федерація бухгалтерів[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ifac.org

22. Сайт Спільки аудиторів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.spilka-audit.org.ua

23. Сайт Аудиторської палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.apu.com.ua

24. Сайт журналу Незалежний аудитор [Електронний ресурс]. – Режим доступу»: www.n-auditor.com.ua/ru

25. Сайт журналу Баланс [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.balance.com.ua

26. Сайт журналу Дебет-Креди [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dtk.com.ua

27. Сайт Міжнародно інституту аудиту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mia.kiev.ua